

مختصر حقوق جزای اختصاصی

www.ketab.ir

نویسنده

بابک فرهی

انتشارات کولاد

۱۴۰۱

سرشناسه	فرهی، بابک، ۱۳۵۷ -
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	مختصر حقوق جزای اختصاصی/نویسنده بابک فرهی.
مشخصات نشر	تهران: کولاد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۵۰۱ ص.
شابک	۲۱۰۰۰۰۰-۵-۵-۹۶۹۹۳-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
موضوع	حقوق جزا -- ایران Criminal law -- Iran
رده بندی کنگره	KMH۳۸۰۰ :
رده بندی دیویی	۳۴۵/۵۵ :
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۱۳۷۸۶ :
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیپا :

انتشارات کولاد

مختصر حقوق جزای اختصاصی

نویسنده: بابک فرهی

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۹۹۳-۵-۵

قیمت: ۲۱۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است
آدرس: تهران. میدان انقلاب. ابتدای منیری جاوید. پلاک ۸۵

انتشارات: ۶۶۴۷۵۰۶۷-۸

Daneshrad2020@yahoo.com

فهرست مطالب

۲۳	۱- مقدمه
۲۴	۲- تعریف جنایت
۲۵	۳- انواع جنایت
۲۵	۴- تقسیم بندی جنایات بر اساس عنصر معنوی
۲۵	۵- تقسیم بندی جنایات بر اساس نتیجه
۲۷	۷- رفتار مجرمانه در جنایات
۲۷	۸- فعل
۲۸	۹- فعل مادی
۲۸	۱۰- فعل غیر مادی (غیر اصابتی)
۳۰	۱۱- ترک فعل
۳۳	۱۲- شیوه های ارتکاب رفتار مجرمانه در جنایات
۳۳	۱۳- مباشرت
۳۴	۱۴- تسبیب
۳۵	۱۵- اجتماع مباشر و سبب
۳۶	۱۶- اجتماع اسباب
۳۶	۱۷- اجتماع عرضی اسباب
۳۷	۱۸- اجتماع طولی اسباب
۳۸	۱۹- موضوع جرم
۳۸	۲۰- انسان بودن مجنی علیه
۴۰	۲۱- زنده بودن مجنی علیه
۴۰	۲۲- دیگری بودن قربانی
۴۱	۲۳- محقون الدم بودن قربانی
۴۲	۲۴- نتیجه حاصله
۴۴	۲۵- نتیجه در صدمات کمتر از قتل
۴۶	۲۶- نتیجه در قتل
۴۷	۲۷- رابطه علیت (رابطه سببیت)
۵۱	۲۸- شروع به ارتکاب جنایات عمدی
۵۳	۲۹- مجازات شروع به جنایات عمدی
۵۳	۳۰- مجازات شروع به قتل عمدی
۵۳	۳۱- مجازات شروع به جنایات عمدی کمتر از قتل
۵۴	۳۲- عنصر معنوی جنایات عمدی

- ۳۳- اراده ارتکاب (قصد رفتار = قصد فعل = عمد در فعل) ۵۵
- ۳۴- معین بودن هدف ۵۶
- ۳۵- علم یا آگاهی به موضوع ۵۹
- ۳۶- سوء نیت خاص = قصد نتیجه ۶۰
- ۳۷- بند الف ماده ۲۹۰ (مواردی که قصد جنایت از ابتدا وجود دارد) ۶۱
- ۳۸- بند (ب) ماده ۲۹۰ (ارتکاب رفتاری که نوعا سبب جنایت است) ۶۲
- ۳۹- بند پ ماده ۲۹۰ (ارتکاب رفتاری که با توجه به وضعیت مجنی علیه نوعا سبب جنایت است) ۶۴
- ۴۰- بند ت ماده ۲۹۰ (ارتکاب جنایت نسبت به افراد نامعین) ۶۵
- ۴۱- بند (الف) ماده ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی ۶۶
- ۴۲- بند (ب) ماده ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی ۶۸
- ۴۳- بند (پ) ماده ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی ۶۹
- ۴۴- بند الف ماده ۲۹۲ (جنایت در حال خواب و بیهوشی) ۷۱
- ۴۵- بند ب ماده ۲۹۲ (جنایت ارتکابی به وسیله صغیر و مجنون) ۷۲
- ۴۶- بند پ ماده ۲۹۲ ۷۲
- ۴۷- قصاص ۷۴
- ۴۸- شرایط عمومی ثبوت قصاص ۷۵
- ۴۹- فقدان رابطه ابوت (پدر و فرزندی) ۷۵
- ۵۰- تساوی در دین ۷۶
- ۵۱- مساله تغییر دین جانی پس از ارتکاب جنایت ۷۸
- ۵۲- مساله تغییر دین مجنی علیه پس از جنایت ۷۸
- ۵۳- تردید در مسلمان بودن یا نبودن مجنی علیه ۷۸
- ۵۴- عادت مسلمان به کشتن کفار ۷۹
- ۵۵- تساوی در عقل ۸۰
- ۵۶- تردید در عاقل بودن یا نبودن مجنی علیه ۸۱
- ۵۷- مهذورالدم نبودن مجنی علیه ۸۱
- ۵۸- شرایط اضافی لازم برای قصاص عضو ۸۱
- ۵۹- محل عضو مورد قصاص، با جنایت یکی باشد ۸۲
- ۶۰- قصاص با مقدار جنایت، مساوی باشد ۸۴
- ۶۱- خوف تلف مرتکب یا صدمه بر عضو دیگر نباشد ۸۴
- ۶۲- قصاص عضو سالم، در مقابل عضو ناسالم نباشد ۸۵
- ۶۳- قصاص عضو اصلی، در برابر عضو غیر اصلی نباشد ۸۶
- ۶۴- قصاص عضو کامل در برابر عضو ناقص نباشد ۸۷

- ۶۵- جانی اکراه به ارتکاب جنایت نشده باشد..... ۸۸
- ۶۶- تفصیل شروط قصاص برخی از اعضاء..... ۸۸
- ۶۷- قصاص چشم..... ۸۸
- ۶۷- از بین بردن بینایی..... ۹۰
- ۶۸- گوش..... ۹۱
- ۶۹- بینی..... ۹۱
- ۷۰- زبان و لب..... ۹۲
- ۷۱- دندان..... ۹۲
- ۷۲- تقاضای مجنی علیه یا اولیای دم..... ۹۳
- ۷۳- تقاضای مجنی علیه..... ۹۳
- ۷۴- تقاضای اولیای دم..... ۹۴
- ۷۵- ارتکاب جنایت توسط ورثه..... ۹۵
- ۷۶- به ارث رسیدن حق قصاص..... ۹۶
- ۷۷- مساله تعدد یا وحدت اولیای دم و عقل یا بلوغ آنها..... ۹۶
- ۷۸- ولی دم واحد؛ عاقل و بالغ است..... ۹۷
- ۷۹- ولی دم واحد یا اولیای دم متعدد، همگی صغیر یا مجنون هستند..... ۹۷
- ۸۰- نداشتن ولی قهری..... ۹۷
- ۸۱- ارتکاب جنایت توسط ولی قهری..... ۹۷
- ۸۲- برخی از اولیای دم عاقل و بالغ و برخی دیگر صغیر یا مجنون هستند..... ۹۸
- ۸۳- اولیای دم متعدد و همگی عاقل و بالغ هستند..... ۹۹
- ۸۴- مساله حضور یا غیبت اولیای دم..... ۱۰۰
- ۸۵- مساله نداشتن ولی دم..... ۱۰۱
- ۸۶- اذن ولی امر..... ۱۰۱
- ۸۷- اجرای قصاص بدون اذن مقام رهبری..... ۱۰۲
- ۸۸- اذن مجنی علیه یا اولیای دم..... ۱۰۳
- ۸۹- پرداخت تفاضل دیه در موارد مقرر..... ۱۰۳
- ۹۰- قتل زن مسلمان به دست مرد مسلمان..... ۱۰۳
- ۹۱- قتل زن مسلمان به دست مرد غیر مسلمان..... ۱۰۴
- ۹۲- قتل زن غیر مسلمان به دست مرد غیر مسلمان..... ۱۰۴
- ۹۳- ایراد جراحت کمتر از قتل از طرف مرد مسلمان بر زن مسلمان..... ۱۰۴
- ۹۴- ایراد جراحت کمتر از قتل از طرف مرد غیر مسلمان بر زن مسلمان..... ۱۰۵
- ۹۵- ایراد جراحت کمتر از قتل از طرف مرد غیر مسلمان بر زن غیر مسلمان..... ۱۰۵

۱- مقدمه

همان گونه که می دانیم مباحث حقوق جزای اختصاصی مشتمل بر سه قسمت است، قسمت نخست اختصاص به جرایم علیه اشخاص، قسمت دوم اختصاص به جرایم علیه اموال و مالکیت و نهایتاً قسمت سوم اختصاص به جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی دارد که هر یک از این بخش ها شامل جرایم متعددی می باشند. قسمت نخست یعنی جرایم علیه اشخاص، خود به دو دسته یعنی جرایم علیه تمامیت جسمانی و جرایم علیه تمامیت معنوی اشخاص تقسیم می شود که هر کدام از آنها به نوبه خود در بر دارنده جرایم مختلفی است. جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص اصولاً موضوع کتاب های قصاص و دیات است و جرایم علیه تمامیت معنوی نیز به جز یک مورد یعنی قذف که در کتاب حدود آمده است، در کتاب تعزیرات ذکر شده اند. البته برخی از جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص نیز موضوع کتاب تعزیرات هستند مثل شرکت در منازعه (ماده ۶۱۵ تعزیرات) یا سقط جنین موضوع ماده ۶۲۲ تعزیرات ولی در هر حال قسمت عمده این جرایم و مقررات حاکم بر آنها در کتاب های قصاص و دیات آمده اند. با توجه به این مقدمه ابتدا به بررسی جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص پرداخته و سپس به ترتیب الباقی مباحث را بررسی می کنیم.

بخش اول - جرایم علیه اشخاص

همان گونه که گفته شد جرایم علیه اشخاص در قانون مجازات اسلامی به دو دسته جرایم علیه تمامیت جسمانی و تمامیت معنوی تقسیم می شوند که مقررات دسته نخست در کتابهای قصاص و دیات و مقررات دسته دوم در کتاب تعزیرات آمده است که در فصل اول به بررسی جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص می پردازیم.

فصل اول- جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص

کتاب سوم قانون مجازات اسلامی که مشتمل بر ۱۵۹ ماده است و از ماده ۲۸۹ شروع و به ماده ۴۴۷ ختم می شود، کتاب قصاص نام دارد.

این کتاب مشتمل بر چهار بخش است:

بخش اول- مواد عمومی، که شامل امور مشترک قصاص نفس و قصاص عضو (و دارای هفت فصل) است